Lekcja poświęcona definiowaniu lub przypomnieniu podstawowych pojęć słowotwórstwa	Czas: 45 min	Lekcja dla klasy siódmej

Rezygnuję z tematów na rzecz celów.

Zapis z podstawy programowej:

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczennica(eń): 2) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń; 4) rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczennica(eń): 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego; 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą i umiejętnościami: rodzaje imiesłowów, tworzenie rodziny wyrazów (rdzeń, podstawa słowotwórcza, rodzaje formantów), wyszukiwanie argumentów do tezy.

Cele lekcji w języku nauczycielki:

1. Powtórzenie wiedzy o rodzinie wyrazów (rdzeniu, podstawie słowotwórczej, rodzajach formantów) oraz rodzajach imiesłowów.
2. Pogłębianie umiejętności dyskutowania i facylitowania.
3. Wyszukiwanie argumentów za tezą oraz przeciwko niej.

Cele sformułowane w języku uczących się:

Zajmę stanowisko w sporze o żeńskie końcówki.

Wzz (wuzetka = w zeszycie zanotuję): 1. podstawowe pojęcia słowotwórstwa, 2. min. 2 argumenty za tezą oraz przeciwko niej.

1. Podanie i zapisanie w zeszytach celu lekcji i wzz.

2. Monitorowanie rozumienia celu, wprowadzenie do niego dzięki pytaniom - rzut kostką: wybrana(y) uczennica(eń) rzuca kostką i odpowiada na wylosowane pytanie, rzut można powtórzyć dwa - trzy razy. W tym miejscu okaże się, czy u. zdają sobie sprawę z toczącego się w Polsce sporu.

3. Powtórzenie rodzajów imiesłowów: u. szeptem powtarzają końcówki imiesłowów potrzebne do wykonania kolejnych zadań - mogą się również przepytać w parach.

4. Praca w parach: u. otrzymują na kartkach rodzinę wyrazów, układają ją, kierując się zasadą, na górze wyrazy podstawowe, poniżej wyrazy pochodne. Wśród wyrazów jest jeden niekontrowersyjny z żeńską końcówką oraz imiesłów przymiotnikowy, który muszą nazwać. Następnie wyodrębniają rdzeń, podstawy słowotwórcze oraz formanty (przedrostki i przyrostki).

5. Praca w parach: u. samodzielnie tworzą rodzinę wyrazów od podanego wyrazu podstawowego, mając za zadanie utworzenie wyrazu z żeńską końcówką oraz dowolnego imiesłowu przymiotnikowego. Wyraz podstawowy powinien być tak dobrany, aby żeński formant budził kontrowersje, np. gościni (od gość).

6. Praca w parze: u. otrzymują dwie listy i tworzą żeńskie formy od następujących wyrazów: pierwsza lista: premier, profesor, minister, poseł, burmistrz, druga lista: kucharz, sprzątacz, salowy, kelner, służący.

7. Rozmowa w parze - próba odpowiedzi na pytania: Jakie mogą być przyczyny problemów z dodawaniem żeńskich formantów do nazw niektórych zawodów? Czy i dlaczego powinno się je wprowadzać LUB Czy i dlaczego nie powinno się ich wprowadzać?

8. Dyskusja na forum nad tezą: Warto wprowadzać nowe, żeńskie końcówki.

8. Podsumowanie: u. zapisują w zeszycie min. 2 argumenty za tezą oraz przeciw niej.

Notatki i dodatkowe ćwiczenia:

Podane w wzz.

Praca domowa:

Lektura stanowiska Rady Języka Polskiego

http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1359:stanowisko-rady-jzyka-polskiego-w-sprawie-eskich-form-nazw-zawodow-i-tytuow oraz

rozprawka wykorzystująca informacje w niej wyszukane.
Materiały i pomoce dydaktyczne: kostka dydaktyczna.